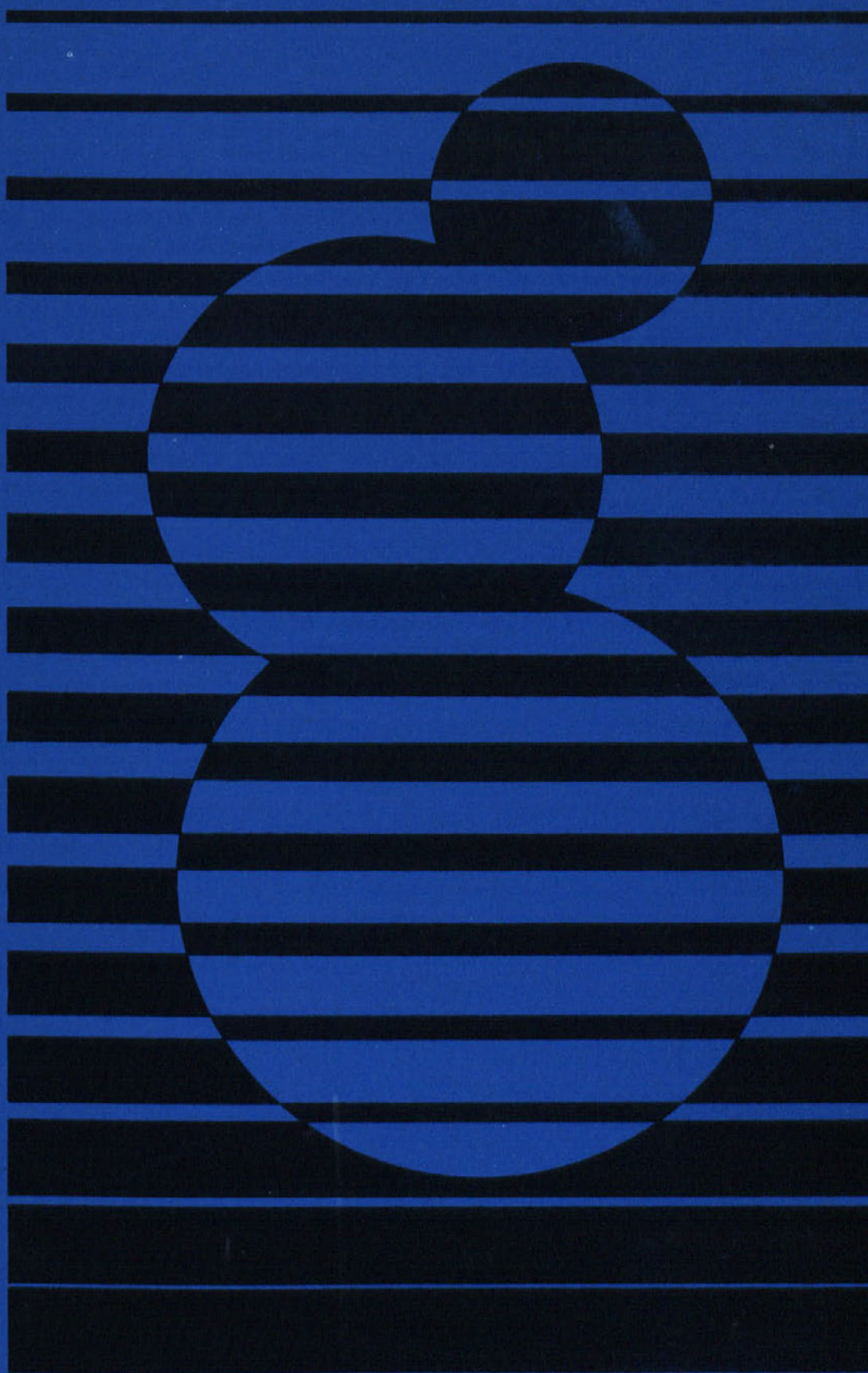

elektromotor

glasilo [®] TOZD ISKRA ŽELEZNIKI
leto III., št. 5 oktober 1982

Delegatom 10. kongresa zveze sindikato​v Slovenije

Delegatom 10. kongresa Zveze sindikatov Slovenije želimo, da bi bilo njihovo srečanje predvsem delovno v skladu s revolucionarno zgodovinsko vlogo delavskega razreda. Da bi se brez-kompromisno spopadli s problemi, ki zavirajo ali celo ogrožajo nadaljni razvoj samoupravnih socialističnih odnosov ne glede na to, ali so ti problemi gospodarske, politične ali ideološke narave. Naj globoko humana in revolucionarna moč TITOVE misli preveva in spremlja vaše delo in naj bo vtkana v zaključke, ki jih boste sprejeli in bodo vodilo sa naše nadaljne delo pri graditvi samoupravne socialistične družbe.

Druženopolitične organizacije
in samoupravni organi
ISKRE ŽELEZNIKI

V pričakovanju kongresa zveze sindikatov Slovenije

Postopoma se bliža čas kongresa Zveze sindikatov Slovenije. Kongres bo v Ljubljani od 11. do 13. oktobra. Priprave nanj potekajo že dalj časa z namenom, da se čim celoviteje in vsebinsko poglobljeno dokoplje mo do prave slike dela v preteklem obdobju in smernic za nadaljnje delo.

Zveza sindikatov je v obdobju med kongresoma aktivno delovala skoraj na vseh področjih življenja. Temeljito pa je posegla v urejanje medsebojnih odnosov in razmerij v združenem delu. Poglavitna aktivnost je bila usmerjena v krepitev vloge delavca kot subjekta samoupravnega odločanja. V tem času smo že

Štefan Nastran, delegat na 10. kongresu ZSS

za stopnjo više dvignili vlogo in delovanje samoupravnega socialističnega sistema. Nadalje smo razvijali skupščinski sistem in utrdili delovanje delegatov in delegacij na vseh področjih odločanja: sindikat je skozi neprestano borbo za popolno uveljavitev delavca dosegel to, da se je v konkretni praksi začel uresničevati zakon o združenem delu. V zvezi s tem so potekale številne aktivnosti pri nastajanju in sprejemanju mnogih novih samoupravnih aktov. Resno in odločilno smo pristopili k urejanju medsebojnih odnosov v združenem delu in v družbi nasploh. Sprejetih je bilo vrsta samoupravnih sporazumov s področja ustvarjanja in delitve prihodka, dohodka in sredstev za skupno porabo. Prav tako smo v tem času oblikovali sporazume in pravilnike o delitvi sredstev za OD in skupno porabo na enotnih in realnih osnovah. Tudi v okviru naše Temeljne organizacije in delovne organizacije je sindikat odigral pomembno vlogo. V spletu vprašanj in problemov vsakdanjega življenja tovarne je sindikat sodeloval kot progresivna sila združenih delavcev, katerih prevladujoč interes je v delu, napredku in samoupravljanju. S skupnimi močmi smo sgradili novo tovarno, proizvodnjo pa opremili z vrsto novih tehnološko visoko produktivnih strojev.

V pričakovanju kongresa, katerega delegat sem, je bilo v okviru občine in Gorenjske več razprav in sestankov. Na teh smo analizirali stopnjo razvitosti samoupravnih odnosov, predvsem pa posvetili največ pozornosti razreševanju gospodarske situacije. Med drugim smo obravnavali:

- v Gorenjski predilnici tematska razprava na temo: Svobodna menjava dela med TOZD-1 in DSSS.
- v tekst.tovarni IBI Kranj, pa je bila za področje Gorenjske regije, ki jo je organiziral medobčinski svet Zveze sindikatov za Gorenjsko, tematska razprava o uspehih in problematiki Gorenjskega združenega

dela na področju ekonomskih odnosov s tujino ter vlogi sindikata.

Pričakujem, da bo kongres Zveze sindikatov prinesel nove pomembne odločitve za nadaljnji razvoj naše družbe in odnosov v združenem delu. Kakor je v preteklosti mora sindikat tudi v prihodnje zavzemati najodgovornejše naloge v samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju. Kot osnovna delavska organizacija pa mora sindikat še nadalje voditi boj za dosego prevladujočega vpliva delavcev, v slehernem procesu odločanja.

Štefan Nastran

Sindikati v trenutku pred 10. kongresom

V začetku oktobra bo potekal v Ljubljani 10. kongres Zveze sindikatov Slovenije. Priprave nanj potekajo že vse leto. V obravnavah predkongresnih dokumentov je sedelevala večina članov ZSS. Predkongresni dokumenti so obravnavali predvsem delovanje sindikata v obdobju med 9. in 10. kongresom, Statut ter spremembe statuta ZSS in naloge ZSS v boju za nadaljnji družbenoekonomski razvoj na socialističnih samoupravnih temeljih. V javnih razpravah teh dokumentov se je iskristalizirala marsikatera kritična misel, ki bi se s svežo vsebino pripomogla k uspešnemu delu 10. kongresa.

Tudi v naši tovarni smo spremljali priprave na kongres. V tem sestavku bom skušal razčleniti dele našega sindikata in cilje, ki smo si jih zastavili. Nekateri mislijo, da je delo

sindikata povezano samo s pripravo ozianice, organizacije piknika in počitniško dejavnostjo. Sindikat je najbolj množična organizacija delavskega razreda in kot tak prisoten povsod. V preteklem obdobju sindikat pri svojem delu ni imel bistvenih težav. Njegova dejavnost je potekala v normalnih okvirih, saj so ostreni pogoji gospodarjenja še niso bili izraženi v takšni meri kot so sedaj. Sedanji družbenoekonomski položaj zahteva smelost, lahko bi temu rekli 2. revolucija. V tem trenutku je treba kenčno od besed preiti k dejanjem. Predolgo smo samo ugotavljali, kaj bi morali storiti, ostalo pa je vedno samo pri besedah. Napak bi bile vse krivde za težak položaj, v katerem smo se znašli, svračati na ramena delavcev. Brene napak in neodgovornosti velikokrat nosijo tudi tisti, ki pri tem niso imeli ničesar zraven. Ni moj namen govoriti o teh napakah, ki so bile že storjene, krivci zanje pa nosijo posledice ali pa tudi ne. Skušajmo najprej pogledati razmere pri nas doma, kjer lahko s vsakodnevnim delom in budnostjo premagamo vsakodnevne težave, ki se kopičijo pred nami. V trenutku, ki je pred nami, je edina prava izvozna usmeritev. Z vsemi močmi si moramo prisadovati za izvozno naravnost proizvodnje. Naša tovarna ima na tem področju lepo tradicijo, zato jo moramo gojiti še naprej ne samo na kooperacijah, ampak predvsem na čistem izvozu. Ko smo odpirali nov priridek tovarne, opremljen s modernimi stroji, smo svetu govorili, da bomo s to sodobno opremo ob istem številu delavcev lahko naredili za 100 % več v izvozu naravnane proizvodnje. Udarec smo dobili že v jeseni, ko smo zaradi problemov s kooperacijami morali ustaviti montažo gospodinjskih aparatov. To je pomenilo za nas ispad dohodka, saj le preko prodaje gospodinjskih

aparatov lahko istržimo denar, vložen v kooperacije. Za tako stanje, ki je sledilo iz vsega tega, gotovo nismo bili krivi, zato nas je prisadela obtožba, da moramo poravnati presežek OD za leto 1981, ker nismo ravnali v skladu s dogovorom. V tem primeru lahko opereme sami sebe. Ne moremo pa biti ravnodušni do našega ravnanja s materialom, stroji, delovnim časom, bolezenskimi izostanki in nadurnim delom. Vse to bi lahko strnili v ene besede - delovna disciplina. Kaj res ne vidimo, da lahko uspešno le z boljšim delom in odgovornejšim odnosom do materiala, ki je vsak dan dražji. Če tega ne bomo doumeli sedaj, nam grozi neizbežen polom. V tej situaciji se zahteva tudi dosledno izvrševanje nalog, katere se opravljajo za nas v okviru DO in SOZD. Ni vseeno kam odvajamo sredstva in kaj za to dobimo nasaj. V bitki za stabilizacijo je treba aktivirati samoupravno delavske kontrole. Toda ne tako, da bodo samoupravno izvoljeni člani le sami iskali probleme v tovarni. Pri njihovem delu jim moramo vsi pomagati, ker se drugače problemi težko razrešijo.

Ob koncu bi delegatom 10. kongresa ZSS želel uspešno delo na kongresu. Sklepi kongresa pa naj čim prej preidejo v prakso, da ne bo ostal samo kup popisanega papirja.

Janez Hestnik, ing.

Iskra Železniki v času gospodarske krize in naše naloge

O težki gospodarski krizi, ki je zajela cel svet, govorimo že celo leto in kot kaže, se ta kriza samo še zaostruje. Tudi za leto 1983 torej ne kaže nič bolje in bo vse te težave treba pri izdelavi plana za naslednje leto tudi upoštevati. Pogoji gospodarjenja se tako zaostrujejo iz dneva v dan, da bo preživel samo tisti, ki bo te pogoje resno upošteval in se nanje tudi pripravil. Prepričan sem, da tudi v naši tovarni nekateri še niso popolnoma dojele, da gre za resno krizno obdobje in za reševanje problemov, katerim se tudi mi ne bomo isognili.

V tovarni smo že s izdelavo internega sanacijskega načrta predvideli nekatere naloge, ki morajo biti dolgoročne pri odpravljanju posameznih napak, nekatere pa so tudi trenutne, ki pa so bolj posledica neizpolnjevanja delovnih nalog posameznika ali pa služb.

S sprejetjem tega dokumenta smo si zadali šele osnovne naloge in cilje, kaj vse bo potrebno storiti, da bomo izboljšali gospodarsko stanje tovarne in s tem tudi standard zaposlenih.

Od takrat dalje je potekala vrsta sestankov na vseh nivojih in tudi sprejetih je bilo nekaj novih nalog, ki jih morajo določene službe opraviti v kratkem času.

Vendar moram povedati, da v glavnem gre skoraj povsod za naloge, katere so morale službe in posamezniki že opravljati tudi brez dodatnih ukrepov, ker je to že zapisano v delokrogih služb ali posameznikov.

Zato bo v prihodnjih mesecih

naša primarna naloga predvsem v tem, da bomo nasledovali in ocenjevali rezultate realizacije sestavljenih ciljev, ki imajo vsi samo željo, kako povečati produktivnost in zmanjšati stroške proizvodnje, oziroma, kako povečati dohodek in s tem akumulacijo tovarne.

Zastavili smo si sledeče naloge:

1. Zmanjšati materialne stroške

To je naloga, pri kateri imajo vpliv vsi oddelki, prav gotovo pa se začne že pri razvoju izdelka. Zato bo vsak nov in star izdelek treba dati pod lupo glede vrednostne analize in stroškovno ovrednotiti že v razvoju. Enako velja za tipizacijo in standardizacijo, ki jo mora razvoj upoštevati že pri konstrukciji novega izdelka. Ta del vrednostne analize se mora potem analizirati skozi cel tehnološki proces vse do prodaje. Velikokrat se nek izdelek tudi v proizvodnji proizvaja s prevelikimi stroški, ki ekonomsko ne prenesajo nizke prodajne cene. To mora biti stalna naloga vseh oddelkov, ker moramo upoštevati, da bodo cene materialov samo še naraščale, posebno tistega, katerega primanjkuje in da cene izdelkov ne bodo sledile tem podražitvam.

2. Iskoriščanje delovnega časa

Boljši izkoristek delovnega časa bomo dosegli s povečanjem norma ur v strukturi razpoložljivega delovnega časa, na račun zmanjšanja deležev sastoja. Zmanjšati bo potrebno bolniške isostanke, sastoje zaradi slabo priprav-

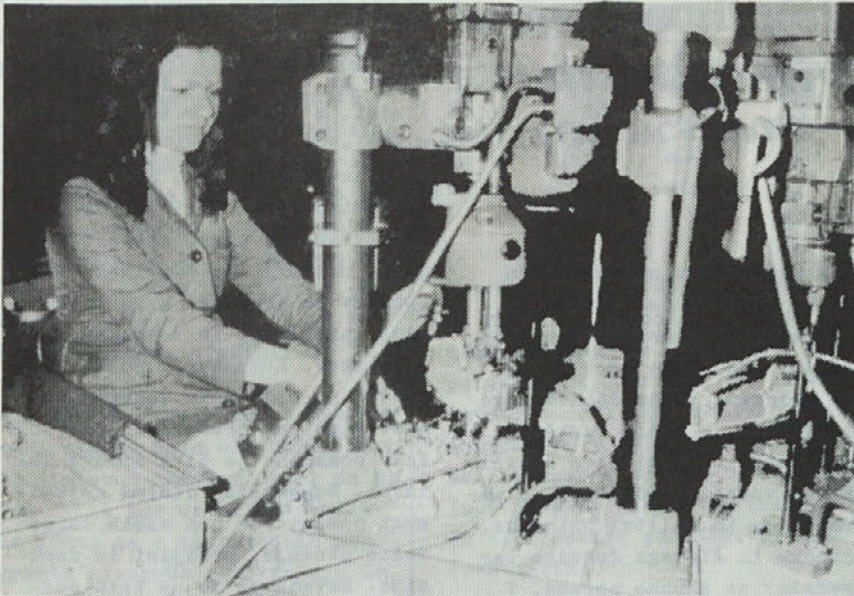
ljenih strojev, orodij, nepravočasne in slabe dokumentacije, pomanjkanja materiala in nepravočasno pripravljenega materiala. Analiza iskoristka delovnega časa za vsak mesec pokaže, da so tukaj še velike rezerve. Vse te napake pa potem skrivamo s pisanjem vse mogoče rešitve, ki zagotovi delavcu OD, prikrija pa neposobnost pripravljalnih oddelkov in ljudi, tovarna kot celota pa izgublja število norma ur.

3. Zmanjšati zaloge materiala

Trenutne zaloge reprovromateriala so odločno previsoke in je sklep, da jih moramo do konca leta zmanjšati za 30 % ali na maksimalne dvomesečne zaloge. To je naloga gospodarskega sektorja, esirema nabave, res pa je, da je to odvisno tudi že od osnovnega planiranja proizvodnje. Zato je tudi predlog, da sa vse tiste, ki imajo kakršen koli vpliv na zaloge, pripravimo pravilnik o stimulaciji OD, ki bo odvisen od zalog in sastojev v proizvodnji.

4. Do konca leta bo potrebno zmanjšati kakršno koli povečanje OD in celo analizirati upravičenost povečanja nekaterih posameznih grup v sadnjih mesecih, ki jih je sprejel DS na predlog komisije.

Sklep DS je tudi, da prekomerne isplačevanje OD v prvem polletju vrnemo do konca leta. Ta naloga že teče in smo prvi del že vrnili s mesecem avgustom. Povedati moram, da smo bili kršitelji tudi v letu 1981, ker pa smo dali opravičilo, saka je do tega prišlo, nam je izvršni svet občinske skupščine za lansko leto eprostil. Za letošnje leto pa nimamo nobenega tehtnega opravičila, zato se moramo držati družbenega dogovora, ki nas točno

V obdelovalnici

obvesuje, kakšen je lahko OD, z osirom na naš dohodek.

5. Kljub večkratnim opozorilom glede nadur, se stanje ni dosti izboljšalo. Zato bo potrebno prepovedati vse nadure sa vso rešijo in bodo dovoljene samo še sa produktivne delavce v slučaju, da to sahteva realizacija dosejanja planskih obveznosti.

6. Za vse vodstvene in vođilne delavce bo potrebno uvesti stalno isobraževanje s namenom vsbujanja večje delovne zavesti in motivacije pri opravljanju dnevnih nalog. Treba si bo ponovno sestaviti naše cilje, ki so zapisani v srednjeročnem planu 1981-85 in najti rešitve, kako te obveznosti tudi izpolniti. Zato je potrebno vse strokovne službe in nosilce posameznih nalog aktivirati, jih strokovno usposobiti, da bodo sestavljenim ciljem tudi kos. Torej cilji so znani in jasni, sato je potrebno samo s črtati optimalno rešitev, da te cilje tudi dosežemo.

7. Nujno je potrebno odpraviti stalna odstopanja od sprejetih mesečnih planov, kar povzroča večje saloge materiala, neposlovnost pri partnerjih, večje materialne stroške in ne nasadnje hudo kri med oddelki v pripravi in proizvodnji.

Druga naloga pri planskih obveznostih pa je tudi ta, da plan, ki je mesečno postavljen, proizvodnja tudi doseže. Vsak nedosežen plan ima težke posledice pri nadaljnjem planiranju in se tako obveznosti samo še večajo.

8. Najbolj pa je potrebno povečati osebno odgovornost vođilnih in vodstvenih delavcev, ki so dolžni skrbeti, da se sprejete naloge tudi kvalitetno in v roku izpolnjujejo. Pri tem bo prav gotovo treba bolj dosledno uporabljati Pravilnik o vrednotenju delovne učinkovitosti, ki je za stimulacijo posameznikov tudi namenjen, vendar se v praksi premalo uporablja.

Na koncu naj omenim samo še to, da smo sklepov in dobrih rešitev sprejeli na vseh nivojih selo veliko. Skrajni čas je v teh težkih časih, da jih tudi realiziramo in tako bomo tudi izpolnili planske in ostale obveznosti. Vsak naj naredi samo tisto, sa kar je postavljen in kar je tudi sam napisal za svoj delokrog, ko so se postavljale grupe sa posamezna dela in opravila. Marsikdo pa je na te naloge iz svojega delokroga kmalu posabil, ko je dobil saželeno grupo. Mislim, da bo nekaj takih delovnih mest treba ponovno preveriti na osnovi razvida del in nalog sa posamezna opravila.

Te sklepe in naloge, kot sem jih nekaj navedel, vse pa so zapisane v internem sanacij-skem načrtu, bomo mesečno preverjali, po treh mesecih pa bodo samoupravni organi in DPO dobile predlog ukrepov proti kršiteljem teh sklepov, če ne bodo uresničeni tako, kot smo jih sestavili..

Anton Rakovec

Vloga družbenopolitičnih organizacij v proizvodnih in samoopravnih odnosih

Proces podružbljanja oblasti se sooča s številnimi objektivnimi in subjektivnimi preprekami. Edina, alternativa samoupravnega socialističnega sistema je, da ima oblast v rokah delavci, da ta ni outujena in da ne deluje s pozicije sile. Za tak družbeni red se morajo savsemati subjektivne sile organizirane v Zvesi mladine, Zvesi sindikatov, Zvesi borcev, Zvesi komunistov in frontno organizirani vsepevezujoči Socialistični zvesi delovnega ljudstva.

V bližnji preteklosti smo na tem področju napravili bistven premik. Od ustanovitve prvih delavskih svetov do danes, je preteklo dobrih 30 let. V tem času se je samoupravljanje tako močno rasvilo, da si sploh ne znamo več predstavljati odločanja brez besede delavcev. Slehernna organizacija združenega dela, samoupravna organizacija ali skupnost ima izvoljene samoupravne organe in delegacije, preko katerih lahko delavci neposredno uresničujejo in usklajujejo svoje interese. Gonilna sila in mobilizator aktivnosti pa morajo biti družbenopolitične organizacije.

V proizvodnih in samoupravnih odnosih je vloga družbenopolitičnih organizacij še kako pomembna. Posebno vlogo ima sindikat kot najmasovnejša delavska organizacija. Le ta mora biti resnično mobilizator družbenopolitične aktivnosti delavstva. Odločilno mora prispevati k utrjevanju vloge delavca v odločanju o slehernih zadevah. Z Zakonom o združenem

delu sme dati sindikatu selo viseke mesto v degovarjanju, odločanju in samoupravnem sporazumevanju. Tako mora sindikat edigrati vlogo delavčevega zaščitnika, a tudi pravičnega rasednika, voditi mora številne aktivnosti v odločanju o ustvarjanju in delitvi prihodka, dohodka in čistega dohodka ter sredstev za skupno porabo. V sindikatu delavci usklajujejo svoje specifične interese in pripravljajo odločitve za sprejem na delavskem svetu ali drugem nivoju odločanja. V te aktivnosti se vključujejo tudi druge družbenopolitične organizacije posebno še Zvesa komunistov. Komunisti morajo biti prisotni in aktivni v vseh družbenopolitičnih in samoupravnih sredinah kakor tudi med samimi delavci v proizvodnji. Vse prepogoste opažamo, da se prav komunisti zapirajo vase,

v organizacijo ter tako sploh ne delujejo ali pa le forumske. To pa ni v redu. Le živ stik s ljudmi, s delavci v tovarni in v Krajevni skupnosti pomeni pravi pristop k akciji. Na tak način pridobivamo aktivne soborce in ustvarjamo pravo raspoletenje sa ustvarjalen doprinos vseh občanov in delavcev k rasreševanju problemov in savzemanju odločitev. Komunisti, posebno tisti na najvišjih vedstvenih mestih, se vse premalo savdejajo, kako pomembno je žive dele s delavci. Nepesreden dialog največkrat pomeni več kot vsake delgevesno pisanje, predpisi in sankcije. Seveda pa je sa take pestopanje potrebno imeti pečiččno pred svojim pragom. Temu pa ni vedno tako. Čim se pevspnemo na stopničko više, mislimo, da nam je marsikaj dovoljeno ter da odgovornost odtehta vse drobne spodraljaje in krčitve, ki jih pri tem delamo. Te meče slabo luč na vse članstve ZK, ki tako nima prave veljave v vsakdanjih proizvodnih in medsebejnih odnosih. Poleg tega vse preveč toleriramo neuspehe v poslednjih odločitvah, katerih posledica so slabi dohodkevní resul-

Volilni odbor pri delu

tati. Premalokrat zahtevamo polaganje računov pred delavci, kar vodi v malodušje in vedne večjo poslovno neodgovornost. Da se to dogaja, nosijo meralno politično odgovornost prav družbenopolitične organizacije pa tudi samoupravni organi. Tako kot rigorezno nastopamo proti kršenju delovne discipline, bi merali ukrepati tudi proti kršenju poslovne discipline.

Nič kelike poudarjamo s Zakonom o združenem delu okarakterisirane družbene dogovarjanje, pa na tem nismo kdo ve kaj naredili. Še vedne se o delgoročnih programih preskrbe dogovarjajo le poslovodni kadri, družbenopolitična baza pa ostaja v senci ter zadeve rešuje šele, ko se do kraja saostrijo.

Is celotnega spleta aktivnosti in odgovornosti nikakor nista vsi Zveza socialistične mladine in Zveza borcev. Mladostni elan in iskušnje starejših se nepegrešljivi elementi vsakega napredka.

Skratka, vloga družbenopolitičnih organizacij je v sedanji gospodarski situaciji velikan-ska, kajti nanje in posebno na Zvezo komunistov se sgrinja tudi vsa odgovornost za nadalj-ni rasvoj te družbe.

Marjan Šmid, ing.

Sodelovanje naše tovarne s krajevnimi skupnostmi ter drugimi organizacijami v Selski dolini

Uspešnost poslovanja tovarne je poleg vseh drugih faktorjev odvisna predvsem od enega glavnih sestavin poslovnega procesa, to je od delavcev tovarne. Tega se v tovarni dobro svedamo, zato se skuša prisluhniti potrebam KS, iz katerih izhajajo delavci ter vsem društvom in ostalim organizacijam, v katere se vključujejo.

Prispevki, ki jih tovarna izdaja v ta namen, se financirajo iz sklada skupne porabe, glede na sprejete sporazume, oziroma na podlagi prošelj glede na finančne možnosti.

Za ilustracijo podajamo pregled posameznih prispevkov v zadnjih treh letih:

	1980	1981	1982
Prisp. za šolo Selca	1.316.694	381.635	214.992
KS Železniki	1.282.339	1.566.942	1.207.014
KS Dražgoše	40.000	-	-
KS Ojstri vrh	30.000	-	-
KS Bukovica	40.000	-	30.000
KS Davča	100.000	-	-
KS Martinj vrh	30.000	-	-
Športno društvo Železniki	300.000	250.000	100.000
Planinsko društvo	-	-	3.600
Ribniška družina Želez.	30.000	30.000	-
Gasilsko društvo Buk.	30.000	-	-
Gasilsko društvo Rudno	2.000	-	-
Zveza slepih	500	500	500
Muzejsko društvo Želez.	5.000	35.000	-
Groh.slik.Kolonija	-	15.000	-
Plav. karte - bazen	144.000	196.960	50.400
Groharjev spomenik	-	250.000	-
Društvo invalidov	-	3.000	-
Preš.družba	-	1.000	-
Porezen	-	60.000	-

Lojze Megušar, dipl. ing.

Obsojamo zločin v Libanonu

Vsako, ki ima le trehice srca in sočutja v sebi, je bil globeke pretresen nad sločinom, ki je bil storjen nad nedolžnim palestinskim ljudstvom v zahodnem Bejrutu. Zločinci so na strahoten način pobili nad tisoč palestinskih beguncev, v glavnem žena, otrok in starcev. Bili so neoboroženi in nemočni, kajti njihovi sinovi, bratje, očetje in možje - palestinski berci, so morali zapustiti Bejrut, sicer bi ga Israelci do tal porušili in žrtve bi bile strahotne.

Pri tem sločinu niti ni tolike pomembno, kdo so bili neposredni morilci, ali se bili falangisti ali kakšna druga politična grupacija nesrečnega Libanona, ki je ponovno na robu državljanske vojne. Pomembno pri tem je dejstvo, da se je ta strahoten sločin zgodil pred očmi israelke soldateske, ki je pred tem sasedla ta del mesta in palestinsko taborišče ter tako svarovala in ščitila morilce, ki so opravljali svoj krvavi posel, ali s njimi morda celo neposredno sodelovala.

Ta sločin ima na vesti israelška vlada in njen predsednik Begin, ki je danes ena najmržnejših osebnosti v svetu, človek, ki je v preteklosti kot terorist tudi sam moril in je tako zaznamovan s krvjo. Kdo naj mu danes verjame, da on in njegova vlada niso vpleteni v sločin, ko so pa edini gospodarji v velikem delu Libanona, slasti v njegovem glavnem mestu. Ta človek je globoke osrametil in rasvrednetil Nobelovo nagrado za mir, ki je je dobil ob pomiritvi s Egiptom. To nagrado bi mu morali odvzeti, kajti takšen človek ne more stati v vrsti resničnih bercev za mir, ki se nagrado sa-

služili in upravičili.

Tudi ZDA se tkrive za zaločin, ker bi le ene lahko preprečile samovolje Israela. ZDA so v Varnostnem svetu OZD s vetem večkrat preprečile sprejem ukrepov proti agresivni politiki Israela, ga ščitile, oskrbovale s orožjem in mu s tem dajale petuhe in moč, da je počenjal kar je hotel.

Morda se bo tokrat vest človeštva le prebudila v tolikšni meri, da bodo morilci ustavljeni, če ne še kasnovani. Če se to ne bo zgodilo, bo Palestinski narod izkrvavel. Danes on, jutri nekdo drugi. Nikoli ne bomo vedeli, komu bo posvonile in krvava epokalipsa bo šla čez kontinente.

Najbrž ni nikogar med nami, ki ne bi obsojal podle pobijanje nedolžnih ljudi. Zato naj bo naša obsodba sločina resnični odraz prisadetosti in volje, da povsod, kjer le moremo, izrazimo svoj gnev in presir nad sločinci, ne glede na to, kateri ideologiji, veri ali rasi pripadajo.

Vladimir Polajnar

Skrb za dobro in zdravo prehrano je tudi skrb za dobro delo

Prehrana je pojem, ki zajema vse dejavnike od proizvodnje živil, načina prehranjevanja, prebave in iskoriščanja hranil v organizmu. Zato morajo naše dnevne obroke sestavljati živila vseh vrst, s katerimi de-

bi organizem potrebne hranilne snovi. Še posebno moramo skrbeti za vključevanje tistih živil, sa katere obstoja nevarnost, da bi jih le redkokdaj opazili v jedilnikih. To so: aleko, jajce, drobovina, ribe zelenjava in sadje.

V sadnjih letih se je število obrokov, ki jih zaužijemo izven doma tako povečale, da lahko rečemo, da skoraj vsak od nas zaužije vsaj en obrok na dan izven doma.

Dopolnilni obrok, ki se po našem imenuje malica, naj bi vseboval od 500 - 800 kalorij. To je normativ, ki odgovarja delokrogu srednje težkih del.

Hrana, ki je dnevno uživamo, mora ustrezati ne samo fiziološkim potrebam, ampak mora biti tudi higijensko neoporečna. Način in tempo sodobnega življenja, ki zahtevata centralizirano proizvodnjo živil in kolektivne prehrane, sta močno povečala tudi riziko zastrupitev s množično proizvedenimi živilmi. Zato je osnovni pogoji pri ravnanju s živilmi - strog higijenski režim. Osnovno higijensko načelo je, da mora osnovni delovni proces potekati od nečistega k čistemu, to je, da se ne krijejo poti surovih s že gotovimi jedili. Higijensko neoporečna kuhinja še ne sagotavlja higijensko neoporečne hrane. Zato mora vsak, ki je zaposlen v kuhinji, opraviti tečaj higijenskega minimuma. Poleg tega Zakon sahteva obdobje zdravstvene preglede na vsakih šest mesecev. Razen tega občinska sanitarna inšpekcija vrši občasne kontrole, imamo pa tudi pogodbo s Zavodom za zdravstveno varstvo iz Kranja, da jemlje in kontrolira vzorce čisteče in ugotavlja neoporečnost živil (obrekov) ter njihovo kalorično vrednost. Vsekoski ugotavljamo, da so obroki premastni, vendar zadovoljujejo v povprečju kalorično vrednost srednje težkih del (od 500 - 800 kalorij). Seve-

da se v kuhinji zadnje čase srečujemo tudi s problemi pomanjkanja osnovnih živil: največ mesa, drebevine, perutnine, tako, da je včasih treba planirati jedilnik spreminjati na škode ravnostnosti obrekov in s tem tudi zadovoljstva delavcev.

Ke goverimo o naši kuhinji, odnosno jedilnici, bi v tem članku opesoril še na nekaj elementov, ki jih opašam pri vsakodnevnem delu ob delitvi ali organizaciji. Kuhinjski delavci smo polno zaposleni, saj moramo računati, da je normativ obrokov na enega zaposlenega od 60 - 70 in s tem enajst članski kolektiv kuhinje pri 840 obrokih presega normativ. Rad bi opeseril na sam odnos ostalih delavcev, saj je prav, da vsi skupaj pasimo na čistečo - posebej v jedilnici. Pred šestimi uro s jutraj delimo kavo, čaj in mleko, seveda se v jedilnici na veliko kadi, te dopuščame, vendar bi prosil, naj se ogorki ne mečejo po tleh, pač pa v pepelnike, prav tako pred vrati jedilnice. Tu imamo namreč sato postavljen saboj sa odpadke. Naslednja stvar je sprehajanje delavcev skosi kuhinjo. Vsi sanitarni in higijenski predpisi zahtevajo, da se v kuhinji lahko sadružuje samo osebe, ki je pregledano in ima opravljen tešaj higijenskega minimuma. Isvseti so same serviserji, ki morajo na licu mesta pepraviti strej ali kuhinjski element. S tem šelim dobronamerne oposoriti delavce, da ne bem dovolil nikakršnih sprehede, odnosno nobenih pijač in cigaret izven obratevalnega časa kuhinje. Naj samo male osvešim; obratevalni čas kuhinje je sledeč:

od 5.30 do 6
od 9.00 do 10.30
od 13.40 do 14.00
od 17.30 do 18.00
od 18.15 do 18.45
od 1.00 do 1.30

Če se beme vsi skupaj držali tega urnika, bo dele v kuhin-

ji nemoteno in bolje organizirane. Za konec še tale misel: Vloga družbene prehrane ni samo v tem, da vpliva na zdravo prehranjevanje čim širšega kroga ljudi, temveč vpliva pozitivno na prehrabene navade ter posredno na zdravje in delovno sposobnost.

Miro Guselj

Kako skrbimo za družbeni standard

Pojem družbeni standard sajema širok spekter aktivnosti, ki so si med seboj povezane. Sem spada stanovanjska problematika, socialna problematika, prevosi delavcev na delo, letovanja in podobno.

1. Stanovanjska problematika

Med glavne faktorje sa zadovoljevanje osnovnih življenjskih

potreb prav gotovo v prvi vrsti sodi tudi zadovoljivo rešeno stanovanjsko vprašanje. Vsak človek ima pravico reševati svoj stanovanjski problem, in sicer s ozirom na njegovo zmocnosti in sposobnosti. Čeprav v naši dolini prevladuje težnja predvsem po individualni gradnji, pa v sadnjih letih ugotavljamo, da je precej ljudi reševalo svojo stanovanjsko stisko s nakupom stanovanja. To so bile pretežno mlade družine, kar se je pokazalo tudi letos v prvi polovici leta, ko sta bili Na Kresu vseljivi dve osem nadstropni stolpnici. Od naših delavcev se jih je sa nakup stanovanja odločilo 37. Povedati moram, da je pred vselitvijo prišlo do nekaterih finančnih težav, ki pa smo jih uspešno rešili s premostitvenim kreditom od Lokainvesta.

Poleg tega smo imeli na raspolago tudi pet družbenih stanovanj, od teh smo štiri kupili v novozgrajenih stolpnicah. Stanovanja smo rasdelili med same mlade družine. Ker je bilo teh stanovanj na raspolago le pet, prosilcev sanj pa preko trideset, smo v naši temeljni organizaciji imenovali posebno ko-

Vsakoletno srečanje s upokojenci

misijo za ogled stanovanjskih razmer prosilcev. Komisija je imela zelo veliko dela in ga je, moram reči, tudi dobro in vestno opravila. Izdelana je bila prioriteta lista, na katero ni bilo pritožb. Po predpisanem postopku so bila stanovanja dodeljena petim družinam.

Nekaj naših delavcev, ki so spadali v kategorijo družin s niskimi osebnimi dohodki, se je prijavilo na razpis za dodelitev družbenega stanovanja pri Samoupravni stanovanjski skupnosti.

Na koncu naj omenim še nekaj novosti v svesi s novim pravilnikom o urejanju stanovanjskih potreb delavcev v TOZD ISKRA Železniki, ki smo ga meseca avgusta sprejeli na referendumu. Novost je predvsem v tem, da moramo izdelati letni in srednjeročni plan za reševanje stanovanjskih potreb naših delavcev, kar do sedaj nismo delali. Planirana sredstva bo potrebno razdeliti tudi po namenbnosti teh sredstev. Novost je tudi v pogojih, ki jih morajo delavci izpolniti, da lahko dobijo kredit /predložitev ustrezne dokumentacije; gradbeno dovoljenje, zemljiško knjižni ispisek, predračun vrednosti stanovanjske hiše, potrdilo o kreditni sposobnosti itd./. V tem pravilniku so naštetje tudi osnove in merila, na podlagi katerih se bo po natečaju izdelala prioriteta lista prosilcev za dodelitev družbenega stanovanja, oz. prioriteta lista prosilcev za koriščenje posojila za stanovanjske namene.

2. Socialna problematika

Socialna problematika je bolj ali manj povezana s politiko kadrovanja. Čeprav se včasih tega ne svedamo, pa bi vendarle morali imeti neki skupni posluš slasti pri zaposlovanju različnih kategorij delavcev. Poudariti hočem predvsem zaposlovanje

Dašnjica

žena, invalidnih oseb, oseb, motenih v duševnem in telesnem razvoju ipd. Hočem povedati, da je premalo sodelovanja in zato včasih bres potrebe pride do konfliktov. Čeprav v naši temeljni organizaciji nimamo takih mest, razen v livarni in na avtomatskih stiskalnicah, kjer ne bi mogli zaposliti žene, pa vendar mislim, da bi bilo včasih le potrebno vsaj malo premisliti, kam lahko neko žensko, ki ima določene ovire, napisane še v samem zdravniškem potrdilu, zaposlimo. Kar se tiče zaposlovanja oseb s motnjami v telesnem in duševnem razvoju imamo pri nas precej posluha. Čeprav včasih pride do nesoglasij, tudi od starejših delavcev, mislim, da so za le-te v naši TOZD tudi taka delovna mesta, kjer jih lahko zaposlimo.

Največ problemov pa nam delajo bolniški staleži. Zato smo uvedli tudi kontrolo bolnikov. Kdor misli, da je to delo sabavno, se soto moti. Nikoli ne vemo, kako nas bodo bolniki, ki jih pride mo obiskat, sprejeli. Nekateri so prijazni in uvidevni, saj se svedajo, da to ne delamo soto, ker nam je všeč, ampak ker moramo. Naleteli pa smo tudi še na precej nesramne in nerasumeva-

joče bolnike. Pri takih sem se velikokrat vprašala, ali je res socialni delavec tisti, ki mora delati kontrolo in nadzor nad bolniki, ali bi moral biti to kdo drug. Socialni delavec naj bi ljudem pomagal predvsem v reševanju njihovih problemov, ne pa da se gre, če lahko tako rečem, nekega vohuna ali pa miličnika, ki bo delavca za vsak prekršek sotočil, oz. kasnoval. Prav zaradi tega opažam, da delavci ne hodijo več toliko k nam s prošnjami, da bi jim kaj pomagali, oz. svetovali, kot prej, ko te kontrole še niso bile tako ostre. Isgubili so zaupanje v nas, saj se enostavno bojijo, da ne bodo naleteli na zaupanje in razumevanje, saj v nas vidijo le neke kontrolorje. Kar se tega tiče, naj povem še to, da se ne bo nič spremenilo, dokler bo prevladovala taka miselnost, da se le s kontrolo bolnikov lahko sniža stalež. Druge delovne organizacije v Selški dolini so še prišle do tega spoznanja, da se staleža ne da zmanjšati samo s kontrolo bolnikov. Za to so potrebni drugi ukrepi, tudi boljše medsebojni odnosi, ki pa jih s nadzorovanjem bolnikov ne bomo ustvarili.

Naj omenim še to, da sam bolni-

ški stalež, brez porodniškega dopusta, ni tako velik, ki bi presegal meje dopustnosti. Imamo ga vedno okoli 3-4 %. Največji problem je porodniški dopust, ki ga prištevamo k ostalemu staležu in ga je tudi okoli 4 %, na katerega pa ne moremo vplivati.

Za konec naj omenim še problem alkoholizma. Čeprav smo v našem glasilu "Elektromotor" o tem že precej pisali, vendar je ostalo samo napisano, izvedenega pa je bilo zelo malo. Še vedno se ne maramo zavedati, da bi s tem, da bi alkoholike pošiljali na zdravljenje, njim samo pomagali, ne pa škodili. Preveč smo "rasumevajoči in usmiljeni" do njih, pa jih enostavno ne vidimo. Upam si trditi, da je v naši temeljni organizaciji še kdo, ki bi bil zdravljenja potreben. Vendar, dokler se v nas samih ne bo porodila savest, da jim le s zdravljenjem lahko pomagamo, na tem področju ne bomo veliko naredili. Povedati moram, da tudi alkoholiki dosti doprinejo k rasti bolniškega staleža. Torej, smo za to, da bolniški stalež zmanjšamo, odgovorni vsi.

3. Letovanja delavcev

O tem je bilo precej napisanega

še v prejšnji številki glasila "Elektromotor". Zato morda samo kratek povzetek: če nam bodo finančne možnosti dopuščale, bo potrebno nabaviti še več počitniških kapacitet /še kakšno prikolico os. hišico ipd./, da bomo lahko večim delavcem naenkrat ustregli. Gotovo bo to pripomoglo k boljšim medsebojnim odnosom, kar pa je tudi eden izmed pogojev za boljšo produktivnost.

4. Prevozi delavcev na delo

Pomemben del skrbi za boljši standard delavcev predstavljajo prevozi na delo in s dela. Leti so danes organizirani s vseh, tudi najbolj oddaljenih krajev Selške doline. S tem smo bistveno skrajšali čas prihoda na delo in s dela. Niso pa še tako daleč časi, ko so nekateri morali prihajati na delo peš, s kolesi ali kako drugače, tudi do dve in celo več ur daleč. S tem so bili v povsem neenakopravnem položaju s tistimi, ki so stanovali v bližini tovarne. Z organizacijo prevozov smo tudi v precejšnji meri zaustavili negativni trend izseljevanja iz hribovitih predelov, kar je družbenega in obrambnega vidika pomembno dejstvo.

Za omenjene prevoze namenjamo

poleg prispevka, ki ga plačuje posameznik, mesečno preko 60 starih milijonov dinarjev. To niso majhna sredstva, ki jih je treba ustvariti s produktivnim delom, ker le s tem ustvarjamo dohodek. Če tega ne bo, je tudi ta pomembna del standarda v nevarnosti.

Marjeta Habjan, ing.

Kreditiranje stanovanjske gradnje

Ljubljanska banka - Temeljna banka Gorenjske Kranj pri svojem poslovanju s kreditiranjem pomaga deponentom banke ter njihovim delavcem pri reševanju njihovih stanovanjskih vprašanj.

Ena od oblik je kreditiranje stanovanjske gradnje na podlagi vezave sredstev sklada skupne porabe družbenopravnih oseb. Od 1.1.1982 dalje posluje banka po novem SKLEPU O KREDITIRANJU STANOVANJSKE GRADNJE NA PODLAGI VEZAVE DRUŽBENOPRAVNIH OSEB, katerega glavne značilnosti so:

1. KORISTNIK POSOJILA

Pripadajoče posojilo lahko koristi družbenopravna oseba sama ali pa pravico do posojila prenese na svoje delavce.

2. NAMENI POSOJILA

Banka daje po tem sklepu posojila za naslednje namene:

- pridobitev novih stanovanj in stanovanjskih hiš od pooblaščenih organizacij,
- nakup družbenih stanovanj, sgrajenih iz sredstev solidarnosti od stanovanjskih skupnosti za mlade družine,

Spremenjena podoba doline

- ki v njih stanujejo,
- graditev stanovanjskih hiš,
- prenovo starih stanovanj ali stanovanjskih hiš,
- plačilo odškodnine ob pridobitvi stavbnega zemljišča za stanovanjsko gradnjo,
- plačilo komunalnega opremljanja stavbnega zemljišča investitorjev novih stanovanjskih objektov,
- delavcem za nakup starih stanovanjskih enot od fizičnih oseb pod pogojem, da prodajalec obvesno porabi kupnino, dobljeno iz posojila le za nakup ali sidavo novih stanovanjskih enot preko banke,
- organizacijam za udeležbo drugim organizacijam pri nakupu ali sidavi najemnih stanovanj.

3. VIŠINA POSOJILA

Po poteku čakalne dobe, ki je lahko 10, 18, 24 ali 36 mesecev, si družbenopravna oseba ali delavec pridobi pravico do posojila v višini od 140 % do 260 %. Posojilo se odobrava le za standardno stanovanjsko površino. Možna vsota vseh posojil, ki jih delavec lahko dobi za objekt, je odvisna od namena posojila /nakup etažnega stanovanja, gradnja stanovanjske hiše, prenova itd./.

4. ODPLAČILNA DOBA ZA POSOJILO

Od dobe vezave sredstev družbenopravne osebe je odvisna odplačilna doba za posojilo, ki je praviloma eno leto krajša od dobe vezave sredstev. Če po poteku čakalne dobe najame posojilo družbenopravna oseba, je odplačilna doba lahko od 4 - 9 let, če pa najemajo posojilo delavci, je od 4 let do 16 let in 9 mesecev.

5. OBRETNOSTNA MERA

Vsa posojila po navedenem sklepu so po 5 % letni obrestni meri.

6. OBMOČJE KREDITIRANJA

Banka daje posojila po navedenem sklepu za vse kraje v SFRJ, kjer ima družbenopravna oseba svoje organizacijske enote in če s tem posojilom rešuje stanovanjsko vprašanje delavcev, zaposlenih v teh enotah.

7. NAMENSKO VARČEVANJE DELAVCEV

Če družbenopravna oseba prenese pravico do posojila na svoje delavce ali če sama najame posojilo za svoje delavce, morajo le ti redno namensko varčevati.

Po pravilniku, ki je veljal do 31.12.1981 je bil pogoj enoletno redno namensko varčevanje. Z novim Sklepom o kreditiranju stanovanjske gradnje na podlagi vezave sredstev družbenopravnih oseb, ki velja od 1.1.1982 dalje, pa je ta pogoj še poostren, in sicer mora imeti delavec, na katerega se prenaša pravica do posojila, ob prenosu že realizirano namensko varčevanje za objekt, ki ga kupuje ali gradi.

Da prehod od enoletnega rednega namenskega varčevanja na potekeno vsaj dvoletno redno namensko varčevanje ne bi bil preveč skokovit, je izvršilni odbor Ljubljanske banke - Temeljne banke Gorenjske Kranj sprejel sklep, da se do 30.6.1983 zahteva od delavcev, na katere bo prenešana pravica do posojila, le enoletno redno namensko varčevanje, po tem roku pa realizirano dvoletno namensko varčevanje. Ljubljanska banka - Temeljna banka Gorenjske upošteva le namensko varčevanje sklenjeno v katerikoli temeljni banki združeni v Ljubljansko banko.

Pozivamo delavce, ki načrtujejo, da bodo reševali svoj stanovanjski problem s posojilom pridobljenim na podlagi vezave sredstev sklada skupne porabe njihove organizacije v Ljubljanski

banki - Temeljni banki Gorenjske Kranj in še nimajo sklenjene pogodbe o stanovanjskem varčevanju občana, naj to pogodbo čimprej sklenejo.

Delavci dobijo informacije, osklenijo pogodbe v Ljubljanski banki - Temeljni banki Gorenjske Kranj - PE za stanovanjsko komunalno gospodarstvo - oddelek stanovanjsko komunalnih naložb vsak dan /razen sobote/ od 6,30 do 14,00 ure, ob sredah pa od 6,30 do 16,00 ure.

LJUBLJANSKA BANKA
TEMELJNA BANKA GORENJSKE
K R A N J

Kadrovska politika : problemi pri zaposlovanju

Vsakodnevno slišimo besedo kadrovska politika pa nam dostikrat ni jasno, kaj to pravzaprav pomeni.

Dr. Stane Možina pravi, da je kadrovska politika politika oblikovanja in izobraževanja socialistične osebnosti, je politika najboljše zasedbe delovnih mest v družbeni delitvi dela, je politika najboljše izbire kadrov za ključna mesta v družbi in delovnih skupnostih, najboljša možna zasedba ključnih mest v političnem, kulturnem in gospodarskem življenju in v vseh tistih družbenih dejavnostih in aktivnostih, ki pomenijo razvejano sestavo razvite samoupravne socialistične družbe (PRIM: Kadrovska politika v združenem delu, poglavje razvoj kadrovske politike v naši družbi).

Kadrovska politika zajema vse

kar je v zvezi s kadri, to je zaposlovanje, izobraževanje, načrtovanje kadrov, obveščanje že zaposlenih delavcev, varstvo pri delu, socialna varnost, stanovanjska problematika, rekreacija, otroško varstvo, medicina dela, delitev osebnih dohodkov, kadrovska evidenca in informacije, ki so potrebne za kadrovsko, poslovno in samoupravno odločanje.

Družba s svojimi resolucijami in družbenimi dogovori stremi po kar se da popolni kadrovski politiki. Oblikovanje kadrovske politike in njene cilje pa mora zajeti temeljna organizacija v svoje samoupravne akte. Toliko o kadrovski politiki.

V nadaljevanju se bom dotaknil predvsem zaposlovanja, ki je tudi del kadrovske politike:

V SR Sloveniji se je v mesecu juliju povečalo število čakajočih na delo predvsem zaradi priliva novih iskalcev zaposlitve, ki so v letošnjem letu končali šolanje. Zaradi tega je bilo v mesecu juliju v Sloveniji 13135 brezposelnih.

V SR Sloveniji je sedaj samo 1,3 % brezposelnih (imamo najnižji odstotek brezposelnih v Evropi, česar pa za celotno Jugoslavijo ne moremo trditi). Predvideno pa je, da bo leta 1985 v Sloveniji 32000 ljudi brez dela (to se pravi, da se bo število potrojilo).

Zaradi nizke stopnje zaposlovanja se kvalifikacijska struktura zaposlenih izredno počasi izboljšuje. Izredno počasi se ureničuje dogovor iz začetka tega leta, s katerim je bilo predvideno, da se bo zaposlilo okoli 8000 pripravnikov v petih mesecih tega leta se jih je samo 2115.

Pravtako se je zaradi nizke stopnje zaposlovanja zmanjšal dotok delavcev iz drugih republik (v juliju se jih je zaposlilo samo 657).

Kako pa je v naši občini?

Po podatkih strokovne službe občinskih skupnosti za zaposlovanje Gorenjske je bilo v občini Škofja Loka povprečno 115 brezposelnih (ali 0,76 %). Porasle so potrebe po delavcih z višjo izobrazbo in zmanjšale so se potrebe po priučenih delavcih. Značilen je tudi izredno majhen dotok delavcev iz drugih republik. Največji je sicer dotok novozaposlenih iz šol, vendar je v občini še vedno najslabša kvalifikacijska struktura novozaposlenih v regiji.

Z letnim gospodarskim načrtom predvidimo potrebno število in izobrazbeni sestav delavcev, pri čemer pa moramo upoštevati tudi:

- družbeni dogovor o uresničevanju kadrovske politike v občini Škofja Loka,
- samoupravni sporazum o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja v občini Škofja Loka,
- in ne nazadnje moramo spoštovati tudi samoupravni sporazum o minimalnih standardih za življenjske in kulturne

Od 73 delavcev, ki so se zaposlili jih je bilo 36 takih, ki jim je to prva zaposlitev.

Koliko pa nas je v sektorjih oz. po oddelkih pa nam pokaže spodnja tabela:

	režijci	produktivni	skupaj
Teh.sektor			
obdelovalnica	43	197	240
montaža	31	274	305
orodjarna, vzdrž.	18	100	118
OTPP, TPP, vodstvo	41		41
razvojni sektor	28	10	38
gospodarski sektor	64		64
sektor za kakovost	25	39	64
fin.-rač.sektor	19		19
splošni sektor	36		36
sektor pos.programov	5		5
vodstvo TOZD, štabne službe	13		13
S K U P A J :	323	620	943

razmere pri zaposlovanju delavcev na območju občine Šk. Loka.

Pri nas smo z letnim gospodarskim načrtom za leto 1982 predvideli potrebno število delavcev in njih izobrazbeni sestav takole:

VŠ	22
ViŠ	24
SS	128
KV/VK	219
PV	529
NK	18
skupaj: 940	

Povprečno moramo imeti 925 zaposlenih.

V 9 mesecih nas je zapustilo 44 delavcev in delavk, vstopilo pa jih je 73. Od teh 73 delavcev jih je imelo visoko izobrazbo 7 (ali 9,7 %), višjo izobrazbo 1,38 %, srednjo izobrazbo 12,5 %, kvalificiranih je bilo 26,3 % in 50 % brez poklica (z dokončano ali nedokončano osemletko).

Konec septembra nas je bilo 943 (ali 924 povprečno zaposlenih).

Pripravnikov smo letos zaposlili 8.

Konec septembra nas je:

VS	25
ViŠ	18
SS	116
KV/VK	214
PV	554
NK	16

skupaj: 943

Janez Škok

Kako zuresničujemo naloge ljudske obrambe in civilne zaščite

Splošna ljudska obramba, civilna zaščita in narodna zaščita, se v TOZD "Iskra" Železniki organizira in izvaja na osnovi Zakona o ljudski obrambi in civilni zaščiti, s katerim pa mora biti vklajen "STATUT" tovarne. Vse ostale podrobnosti s področja SLO

in družbene samozščite urejajo:

- a) Poslovnik odbora oz. Komiteja za SLO
- b) Pravilnik o izvajanju tajnosti
- c) Pravilnik o varstvu pred požarom
- d) Pravilnik o varstvu pri delu
- e) Pravilnik o gibanju tujcev

Naloge iz vsega tega izvaja Komiteja za SLO (predsednik Komiteja je sekretar OC ZK tovarne), ki je bil imenovan na prvi izredni seji DS, dne 6.5.1982.

Kako se naloge izvajajo v mirnodobnem času, ob elementarnih nesrečah in vojnem času, določa poseben načrt, ki se sestoji iz:

- 1.) Dokumentarnega dela
 - 2.) Varnostne ocene
 - 3.) Načrta pripravljenosti
 - 4.) Načrta mobilizacije
 - 5.) Načrta vojne proizvodnje
- Poleg tega imamo načrt civilne zaščite, njen načelnik je tov. Rihtaršič Janez, delavec v tehnološkem oddelku, poveljnik CZ pa tov. Blaznik Filip, pomočnik vodje proizvodnje. Naloge iz načrta Narodne zaščite izvaja njen vodja, tov. Škok Janez, zaposlen v kadrovskega oddelku, imenovan s sklepom SO oddelka za notranje zadeve Škofja Loka, dne 10.12.1980.

Vsi ti načrti, ki obstojajo, pa dobijo svojo vrednost šele takrat, ko jih izvajalci nalog, ki so predvidene v načrtu, poznajo. Zato je ena glavnih nalog Komiteja, da to realizira.

Dejansko bodo težave s časom, ker je vsak obremenjen s naloga mi iz svojega delokroga, vendar je to ena izmed dolžnosti, ki spada med naloge, ki pa se morajo izvajati.

Usposabljanje delavcev na področju SLO in DSZ, določa 236. člen Zakona, ki pravi, da so Organizacije združenega dela in družbeno politične skupnosti dolžne skrbeti za usposabljanje delavcev na področju splošne ljudske obrambe in DSZ. Člen

Gašenje požara /vaja/

Teritorialna enota na pohodu

295. določa, da se s denarno kaznijo od 10.000,- do 100.000,- din kaznuje DO, TOZD ali druga pravna oseba, če ne organizira narodne zaščite in jo ne usposablja, če s načrtom ne določi nalog v miru, ob naravnih in drugih nesrečah, v izrednih razmerah, ob neposredni vojni nevarnosti in vojni. Z denarno kaznijo od 2.000,- do 20.000,- din se po 296 čl. kaznuje delavec, posameznik, če ne deluje v NZ, ali ne izvaja nalog, ki so predvidene s načrtom.

Ob vsem tem pa nastopi vprašanje, kako delavce seznaniti in zainteresirati za to področje. Kadra, ki bi bil sposoben in voljan z zavestjo o tem poučevati tako, da bi delavci sprejeli, da je ta obveza snaka obvezi na delovnem mestu, ni lahko dobiti. Ne moremo pa prezreti dejstva, da smo v času stabilizacije, vendar tega ne moremo izločiti. Na kratko naj omenim še našo dejavnost, 18.6.1982 v vaji GZ s predpostavko "preizkušnost GZ ob bombnem napadu". Ob znaku za nevarnost, se je določeni del delavcev umaknil v zaklonišče. Ob izvedenem sračnem napadu - akciji, so sodelovali poleg naše tovarne še: DO Alpes in Niko in Osnovna šola Železniki. To je bila novost, prenekateri delavec ni vedel, da imamo lastno zaklonišče (na žalost ni sredstev za njegovo opremljenost) in če ne bi bilo smerokazov, verjetno ne bi vedeli, kje je. Akcija je po oceni pristojnih opazovalcev uspela, vendar se ne smemo zadovoljiti, da v prihodnje takih in podobnih vaj ne bi izvajali.

Rezka Porenta

Moč in lepota ustvarjalnega dela

Z delom si človek ustvarja pogoje za življenje. Brez dela ne bi obstojal kot človek, ne bi razvil človeške družbe kot posebne kvalitete v naravi. Z delom si je človek podrejal naravo in pri tem oblikoval sebe in človeško družbo. Tako je bilo, tako je danes in tudi v bodoče bo drugače.

V zgodovinskem razvoju človeške družbe pa delo ni bilo vedno pravilno vrednoteno, v sužnjelastniški dobi je bilo fizično delo za vladajoči razred sramotno, zato je bilo namenjeno zgolj brezpravnemu sužnju. Nič boljše se ni godilo tlačanu v fevdalni dobi in proletarcu v kapitalizmu.

Zaradi izkoriščevalskega odnosa vladajočega razreda, ki je posedoval proizvodna sredstva in si zato prilaščal rezultate tujega dela, je delo za delavca (sužnja, tlačana, proletarca) postalo odtujeno, breme, ki ga mora opravljati, da lahko obstaja sam in družba kot celota.

V dolgem in težkem boju delavskega razreda se je vse bolj utrjevala zavest, da je treba dati delu "Cast in oblast", torej tisto vlogo in pomen, ki ga v resnici ima. Z veliko oktobrsko revolucije, je delavski razred prvič uveljavil svojo zgodovinsko vlogo, ko je prevzel oblast in ustvaril prvo delavsko - socialistično državo sovjetske zveze, ki je obstala kljub kontrarevoluciji in poizkusu združenih sil imperializma, da jo uniči.

Z nastankom prve socialistične države se je obdobje kapitalizma nagnilo proti zatonu. Začelo je vstajati novo obdobje v človeški zgodovini, obdobje socializma, to je oblasti delavskega razreda. Zdaj delavski razred še v mnogih državah sam razpolaga s proizvodnimi sredstvi in s tem tudi s rezultati svojega dela. Delo tako ni več odtujeno,

ni več nujno zlo, temveč izvor vrednosti in položaja človeka v družbi. Danes poizkušamo čimbolje uresničiti socialistično načelo vrednotenja človeka po delu in rezultatih dela. Delo je postalo tako osnovna vrednota in izvor bogastva posameznika in družbe kot celote.

Morda je prav, da se ob tem beženem preletu vloge dela v zgodovinskem razvoju človeka in družbe ozremo v sedanji čas, in v našo konkretno družbeno okolje ter se vprašamo, kako spoštujemo delo in kakšen je naš odnos do njega.

Trdim, da še nismo dodobra dojeli in spoznali prave vrednosti in moči naše samoupravne socialistične družbene ureditve. V naši zavesti še ni povsem dozorelo osnovno spoznanje, da je samoupravljanje neodtujljiva pravica, a tudi dolžnost, kar pomeni, da moramo v pogojih stvarne socialistične demokracije vsako delo in naloge odgovorno opravljati. Premalo se zavedamo, da je edino vestno in odgovorno delo nas vseh porok za večji dohodek, kar nam daje pravico do boljših osebnih dohodkov. Nekateri pri nas še vedno mislijo, da je že dovolj, če pridejo v tovarno, pa so si s tem že pridobili pravico do osebnega dohodka, če pri tem kaj delajo, ali nič.

V sedanjem trenutku, ko svet pretresa silovita gospodarska kriza, ko se vsled tega in tudi zaradi naših lastnih slabosti tudi mi ubadamo z velikimi problemi in težavami, je pravilen in ustvarjalen odnos do dela neodločljiva nujnost slehernega izmed nas ne glede na to, kakšno delo opravlja. Razumljivo, da je odgovornost vodilnih in vodstvenih delavcev pri tem še posebno velika. Ko govorimo o delu in njegovi vlogi v razvoju družbe, ne smemo nikoli pozabiti človeka in na dejstvo, da le človek zavestno dela. Zato moramo vsi storiti vse, da bo človek pri delu

zadovoljen, da bo delo opravljal s veseljem in ne z odporom. Prvo zato moramo veliko pozornost posvečati dobrim medsebojnim človeškim odnosom, v procesu proizvodnje in gojiti ter vs-podbujati vse tiste aktivnosti, ki bogatijo naše življenje, to je izobraževanje, kulturo, šport in rekreacijo, stanovanjski standard itd.

Naša samoupravna socialistična družba je na temelju družbene lastnine in samoupravljanja ustvarila pogoje, da se deloven človek in občan razvije v svobodno in celovito osebnost. Osnova in pogoj za to je s velikimi črkami zapisano - USTVARJALNO DELO.

Polajnar Vladimir

Vloga kulture v razvoju delavskega gibanja na Slovenskem

Delegati na 10. kongresu slovenskih sindikatov se bodo sbrali v času, ko naše notranje in politično in gospodarsko življenje doživlja vrste pretresev in motenj. Čas, ki ga živimo in v katerega je kongres postavljen, bo zgodovina ocenila kot obdobje gospodarskih kriz, povečanje brespelnosti, padanje družbenega in privatnega standarda. Tudi sate je primerno, da se osreje v preteklost, v čase, ko se je slovenski delavec začelavedati svojega pomena in krivic, ki se se mu godile. Pisani viri dekasujeje, da je še od vsega začetka delavski stan v borbi za svoje pravice doživljal preganjanje in sapestavljanje. Kar nas posebno sanima in preseneča, pa je zgodovinske dejstvo, da se

delavci od vsega začetka organiziranosti in povezanosti v svoj bej vključevali najrasličnejše oblike kulturnega delovanja in esveščanja.

Do ustanovitve jugoslevanske socialne-demokratske stranke leta 1897 se je celotno delavske gibanje odvijalo v delavskih društvih. Prve tevrstne društvo je bilo ustanovljeno leta 1868 v Ljubljani, člani pa so bili tiskarski delavci.

Širšega pomena je bilo dve leti pozneje ustanovljeno "Delavske izobraževalne društvo" prav tako v Ljubljani. Ustanovniki, pripadniki različnih poklicev in strok, so v programu zapisali, da be društvo vedne "branile in pospeševale duševne in gmetne koristi delavskega stanu". V ta namen je društvo tiskalo in predajale knjige, vs-podbujalo petje in prirejale veselice in islete. Te je bila tudi edina možna oblika delovanja, saj takratne oblasti nise dovolile, da bi se društvo tudi politično uveljavljalo. Celotne slovenske društvene ime Slovenska lipa je bilo prevedano.

Podobne delavske društva se poznije ustanovljali po vseh delavskih krajih na Slovenskem. Oblastem te ni bilo pe velji in se njihovo delovanje ovirale na različne načine. Penekod, predvsem na Koroškem in Štajerskem, je bil pogovorni jezik nemški, kar pa ni bilo po godu slovenskim delavcem. Delavske društva take niso bila le oblika beja za delavske pravice. V njih se je krepila in razvijala naredna savest.

10. marca 1905 je bilo v Trstu ustanovljeno društvo za vzgoje in presvete "Ljudski oder" Štiri leta pozneje, 1909, je bilo v Ljubljani ustanovljeno naredne društvo "Vsajemnost", ki je s svojim delovanjem pekrivale vse šedanje Kranjske. Leta 1912 sta bili ustanovlje-

ni "Vsajemnosti" sa Primorske in Štajerske.

Navedena štiri društva lahke štejem kot predhodnike široke sasnovanemu društvu "Svoboda", ki je delovale pe vsej Sloveniji. Njihovo delovanje se je razvijalo še sa časa Avstrije, nadaljevale v Stari Jugoslaviji in je žive še danes. Posebne vloge se ta društva odigrala v času stare Jugoslevanske diktature, preganjanja in satiranja delavskega gibanja. Ko je možčanska in burikazna oblast prepovedala delovanje komunistične partije in jo petisnila v ilegalne, se mnogi komunisti sveje dele nadaljevali v društvih Svoboda. S razvijanjem najrasličnejših oblik kulturnega ustvarjanja, pevski sbori, gledališča, isleti, telesna kultura se delovali snetraj delavskega razreda ter ga utrjevali in vs-podbujali v berbi sa sveje pravice. Take sastavljenemu delu tudi najbolj krut teror oblasti ni mogel de živega. Ni pretirana trditve, da je bila kulturna dejavnost ene najbolj učinkovitih erošij predvojnih komunistev in drugih naprednih sil v delavskem razredu. Ob prelomu stoletja je Ivan Cankar napisal: "Trdna je moja vera, da napeči sarja tistega dne, ko naša kultura ne be krisantema siromakeva, temveč bogastve begatega". S snage socialistične revolucije se bili dani pegeji, da se pisateljeve besede uresniči. Kelike, te pa je odvisne od nas samih, kako bene krisanteme snali ceniti.

Marjan Pöternelj

Literarno - recitatorska skupina

Priložnostna skupina. Res, priložnostna. Zberemo se in nastopamo za proslave, praznike, otvoritve ... Vsi smo aktivni po drugih KUD-ih in skupinah.

Problemi? Seveda so. Kakšna vaja "u šiht" ni stabilizacijska. Tudi kakšne pikre na ta račun ni prijetno slišati, čeprav je res, da ima vsak, ki drugič stopi na oder, malo debelejšo kožo. Če bi se "Erli" saradi vsake zlobne pripombe ne bi obstajali niti en teden.

Za pravo delo, pravzaprav nimamo pogojev. Kako se bomo zbrali zvečer iz Lenarta, Škofje Loke, Davče, Sorice ... V našem nisivu piše tudi LITERARNO. Žal to samo piše. Marsikdo od nas je kdaj napisal kako pesem ali črtico. Morda bi pomagalo to, da se pod "stvaritev" ne bi bilo treba podpisati. Ne vem. Morda bi bilo dobro, če bi se dobili enkrat vsi pisoci in drug drugemu kaj prebrali in to predebatirali. Postali bi morda bolj samozavestni in v našem tovarniškem glasilu bi bilo več prispevkov.

Veliko si tudi obetamo od tega, da bomo postali odprta skupina. Odprta za vse, ki jih, mika nastopiti. Upamo, da nas bo to številno in tudi KVALITETNO okrepilo. Seveda pa je še naprej naša osnovna naloga nastopanje sa kolektiv. To nam je ne glede na kako grenko /pa kmalu posabljenno/ najljubša naloga.

No kljub temu smo "skoz dali" program govornih vaj pod vodstvom mentorja tov. Črtaliča iz ZKO. Vsekakor bi jih sdaj jeseni morali še enkrat, saj je za recitatorja pravilna isgovorjava ena od osnovnih stvari.

Boris Okorn

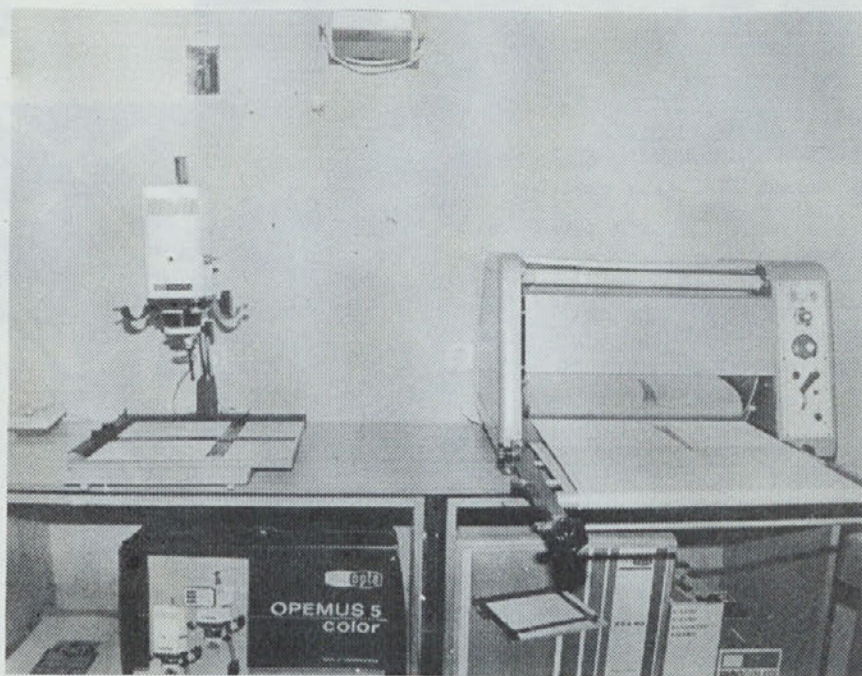
Delo foto kluba

Pred leti je OO ZS ISKRE Železniki predlagala, da bi se v naši tovarni ustanovil foto klub. Res se je kar na hitro sbralo preko dvajset prijateljev te svrsti iz naše, pa tudi iz drugih tovarn v Železnikih. Za mentorja je bil angažiran selo snan in priznan fotografski mojster tov. Vlastja Simončič. Organiziran je bil krajši tečaj, kjer smo poslušali predavanja od zgodovine fotografije, tehničnih sredstev sa fotografiranje, pa do iskanja in izbire motivov ter izdelave fotografij v temnici. Bostajali smo se tudi na foto isletih, ki so bili selo dobro obiskani. Bilo je kar precej nedeljskih dopoldnevov, ko smo lovili zanimivosti v Železnikih in domala vseh okoliških vaseh. Fotografije je takrat izdeloval še tov. Vlastja, ker še nismo imeli svojih prostorov in opreme. Tako so sorasmerno hitro /morda še prehitro/ sledili prvi uspehi: medalje na razstavah gorenjske fotografije.

je. Nekoliko pozneje je uspelo dobiti prostor v starem NIKU, kjer smo s pomočjo sredstev naše tovarne in s prostovoljnimi delom nekaterih članov uredili temnični prostor tako, da sedaj fotografije lahko izdelujemo sami.

Dejavnost foto kluba je v glavnem sodelovanje na vsakoletni razstavi gorenjske fotografije, priprava raznih razstav fotografij /v tovarni, v museju/ in občasno fotografiranje v tovarni /zaslužnih članov kolektiva, novih strojev/. Moramo pa povedati, da je sačetno navdušenje žal precej splahnelo in je ostalo, vsaj kolikor toliko aktivnih le še nekaj članov. Zato izkoriščamo to priliko in vabimo vse, ki jim je fotografiranje pri arcu /vas iz tovarne, pa tudi isven nje/ in, ki ste pripravljeni del svojega prostega časa nameniti tudi sa to dejavnost, da se nam pridružite. Želimo namreč, da bi se dejavnost kluba na sunaj bolj odražala, kar bi nam mogoče laše uspelo tudi s vašo pomočjo.

Jože Tolar, ing.

Del fotolaboratorija Foto skupine ISKRA Železniki

Naš pevski zbor

Tradicijo zborovskega petja je v Selški dolini že zelo stara. Dolgo je prepeval v železnikih moški zbor. Pred leti pa je prenehal delovati - verjetno zaradi premajhnega števila mladih pevcev.

V to praznino je padla pobuda komisije za kulturno dejavnost v naši tovarni. Nastal je zbor (v začetku majhen), ki je izpolnil pričakovanja tistih, ki so ga ustanovili.

Sestajati smo se pričeli v letu 1978. Vaje imamo navadno enkrat, pred nastopi pa tudi po dvakrat tedensko. Veliko pozornosti polagamo na upevanje in oblikovanje zborovskega zvoka. V programu imamo največ slovenskih ljudskih pesmi v različnih priredbah ter slovenskih umetnih pesmi. Veliko pojemo tudi revolucionarne pesmi, poskusili pa

smo tudi črnske duhovne pesmi.

V teh treh sezonah delovanja smo bili dovolj prisotni v našem kulturnem prostoru. Nikoli nam ne zmanjka nastopov, otvoritev in proslav. Seveda gre to na račun dela. Kontinuirano delo zaradi tega nekoliko trpi. Vendar je sedaj nekoliko lažje, ker sta tukaj dva zbora, ki si delo (nastope) delita.

Ob tolikih nastopih in s eno vajo na teden si zbor tudi ne more privoščiti letnega koncerta vsako leto, na dve leti pa mogoče lahko.

Zbor je tudi notranje organiziran. Vsako leto na "občnem sboru" izberemo predsednika in druge člane odbora. Tukaj se tudi pogovorimo o težavah in napakah. Tudi obljubimo si, da bomo redno prihajali na vaje in da bomo na vajah tudi bolj disciplinirani. In vendar ...

Ne morem reči, da vlada med pevci vedno sožitje in dobra volja.

Včasih pride do raznoraznih konfliktov in nasprotij. In vendar smo do sedaj vse te čeri varno prepluli. Dosegli smo nek lep nivo prepevanja. Težko pa bo splavati nad to raven. Vsi se bomo morali zelo potruditi. Vnaprej si želimo, da bi se v naše vrste vključilo predvsem več mladih, ne branimo se tudi že nekoliko manj mladih ljudi, le da imajo veliko dobre volje in veselja do petja ter seveda nekoliko posluha.

Franc Čufer

Likovna skupina Iskra

Slovenci imamo radi likovno umetnost. Mnogo likovnikov imamo. Naša likovna kultura se je znatno dvignila. Vedno več ljudi se je začelo zanimati za likovne možnosti izražanja in oblikovanja. Človeku je spoznavanje umetnosti nuja, plemenitenje in lepšanje življenja.

Likovna skupina Iskra deluje od leta 1979. V tem času smo doživele mnogo lepih uric, čeprav so bile včasih tudi naporne in smo morali prebroditi mnogo ovir. Imeli smo razstave od Števarjana v Italiji do Maribora in Zagreba. Ves čas pa delujemo pod mentorstvom akademskega slikarja Hafner Janeza, kajti le pod vodstvom šolanega slikarja, ki ima znanje in ga lahko posreduje nam-amaterjem in to prispeva k dvigu likovne kvalitete. Morali bi pa več delati, saj vemo, da lenoba nikjer ne dela čudežev, tudi tukaj ne. Nobena, še tako odlična likovna zamisel, ne bo zazvenela, ne bo prepričala, če je tisti, ki si jo je zamislil, ne bo s ustreznim obvladovanjem, tehnike in materialov dal prave forme. Kdor

Franc Čufer - vodja mešanega pevskega zbora "ISKRA" Železniki

Ena izmed številnih razstav likovne skupine

hoče doseči uspehe v likovnem ustvarjanju, mora vanj vložiti veliko dela in tudi znanja. Imamo še veliko nerešenih vprašanj, ki jih bomo morali sprotno reševati in tudi iskati nove poti in načine, ki naj bi peljali

naše delo k čim večji pristnosti in kvaliteti. Imamo pa dober občutek, da med ljudi širimo likovno kulturo, da ljudje spoznavaajo to dejavnost in se ob njej likovno izobražujejo.

Tarfila Lojse

Naši športniki na tekmovanjih v letošnjem letu

Z roketne tekme športnih iger DO

V letu 1982 so športniki naše TOZD Elektromotorji zelo uspešno nastopili na večjih občinskih tekmovanjih in tekmovanjih v okviru DO IŠP ali SOZD Iskra. Naj navedemo najbolj uspešne nastope. Na občinskem sindikalnem prvenstvu v veleslalomu na Soriški planini je nastopilo 45 naših delavcev in delak. Ekipno so zasedli 1. mesto.

Najbolj uspešni posamesniki so bili:

- Mohorič Ivan
- 2. mesto v razredu B
- Gartner Tone
- 4. mesto v razredu C
- Frelj Janez
- 7. mesto v razredu A
- Benedičič Marjana
- 4. mesto v razredu A
- Tarfila Marica
- 8. mesto v razredu B

Zimskih športnih iger DO Iskra Široka potrošnja se je udeležilo 45 naših smučarjev in smučark iz naše tovarne. Ekipno so osvojili 1. mesto.

Na 20. zimsko športnih igrah Iskre je naša DO Iskra Široka potrošnja dosegla prvo mesto, za kar so imeli smučarji naše tovarne največ zaslug.

Najbolj uspešni posamesniki:

- Teki: moški A -
- Jelenc Miha 2. mesto
- moški B -
- Lotrič Tone 5. mesto
- moški C -
- Gartner Tone 4. mesto

Veleslalom:

- ženske B -
- Tarfila Marica 8. mesto
- ženske A -
- Benedičič Marjana 8. mesto
- moški E -
- Gartner Tone 1. mesto
- moški D -
- Tolar Marjan 4. mesto

moški C -	
Mohorič Ivan	3. mesto
moški B -	
Logar Vito	3. mesto
moški A -	
Frelj Janes	1. mesto
Čenčič Branko	3. mesto

Organizirano je bilo tudi sindikalno prvenstvo v veleslalomu in v tekih naše TOZD na Soriški planini. Udeležilo se ga je preko 80 delavcev in delavk.

Drugih občinskih delavskih iger v Škofji Loki se je udeležilo preko 50 naših delavk in delavcev. Pri moških so nastopili v vseh disciplinah in sasedli naslednja mesta.

Moški:

Štafetni tek čez prepreke -

1. mesto

ekipni tek s streljanjem -

2. mesto

vlečenje vrvi -

2. mesto

odbojka -

3. mesto

kegljanje -

3. mesto

namizni tenis -

4. mesto

V skupnem seštevku so sasedli odlično 2. mesto.

Ženske:

Odbojka -

2. mesto

namizni tenis -

4. mesto

Letnih športnih iger DO Iskra Široka potrošnja v Idriji se je udeležilo 72 naših delavcev in delavk. Uspešno so nastopili v rokometu, košarki, odbojki, streljanju, kegljanju, namiznem tenisu in šahu.

V vseh disciplinah so skupno osvojili 1. mesto.

Na letnih športnih igrah SOZD Iskra je nastopilo 29 naših

športnikov v ekipi DO Iskra Široka potrošnja, kjer so tvorili hrbtenico ekipe. V skupni oceni so sasedli 4. mesto.

Tekači so sodelovali tudi v teku treh spomenikov, kjer so se ob močni republiški konkurenci dobro odresali:

Gartner Tone

3. mesto v razredu nad 40 let

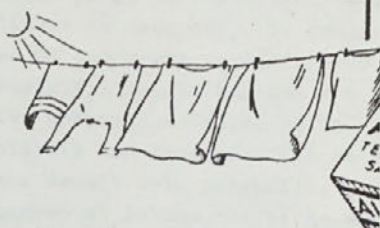
Kavčič Janes

12. mesto v razredu do 40 let

Čenčič Brane

17. mesto v razredu do 40 let.

Miha Gartner

Na začetku svoje komediografske poti je Tristan Bernard v nekem majhnem gledališču uprizorjal komedijo, ki ni imela uspeha. Ko je neki prijatelj pisal Bernardu za dve brezplačni vstopnici, mu jih je Tristan poslal petnajst. V spremnem pisemcu je pisalo: »Pametno bi bilo, da vzamete s seboj revolver, kajti kraj je precej zapuščeno.«

Francoski maršal vojvoda Charles de Gontant Biron (1562—1602) je moral najeti majordoma.

»Dajal vam bom tolikšno plačo, da vam ne bo treba krasti,« je rekel maršal bodočemu majordomu.

»To ni nič,« je odgovoril prebrisanec, »imel bi preveliko izgubo.«

Maršal Biron svojemu sinu baronu Bironu ni hotel poslati okrepitev, ki so bile potrebne za uničenje sovražnika.

Baron je bil hudo začuden.

»Dobro sem vedel,« je odgovoril maršal, »da bi v tem primeru premagal sovražnika. Toda, če bi se to zgodilo, nima po končani vojni ne bi preostalo drugega, kot da gojiva zelje v Bironu.«

Naš piknik -82

"Vrhovni štab"

Pomembna posadka

Sproščeno pričakovanje

Kozarček, ali dva, da nam veselje da

Previdno kakor z jajci

Jahači krogel

Nežne, a močne

Bil je lep izlet

Dne 11. sept. smo bili na sindikalnem izletu delavci proizvodnih oddelkov.

V zgodnjih jutranjih urah smo se odpeljali preko Jesenic do Kr. gore, kjer smo si ogledali Rusko kapelo. Prelepa narava Vršiča in bližnjih vrhov nas je ponovno zvalila, da smo se ustavili in jo občudovali. Pot smo nadaljevali proti Trenti. Ogledali smo si Kygijev spomenik, izvir Soče, setesko Mlinarice in trentarski muzej. V Bovcu nas je čakalo dobro kosilo. Po krajšem postanku smo si

ogledali trdnjavo Kluže, v Kobaridu smo si ogledali grobnico 7014 padlih italijanskih vojakov iz prve svetovne vojne. Potem nas je pot vodila preko Mosta na Soči v Grahovo. Tu smo se ob Kraškem pršutu, dobri kapljici in harmonikarju zabavali pozno v noč. Za dobro razpoloženje so se potrudili vsi udeleženci izleta, prav tako šofer avtobusa tov. Jelo, ki je s svoje potrpežljivostjo in dobro voljo ustregel našim željam.

Ko smo se razšli, smo si obljubili, da se drugo leto ponovno srečamo.

Mici Nastran

Zadovoljni obrasi

Razmišljanje

Jesenski dan. Zrem skosi okno in opazujem dežne kapljice, ki polzijo po steklu. Res, dolgočasen je ta deževni dan. Zagledam se v gosd, ki se bo počasi odel v pisane mavrične barve. Cesta je prasna in nova asfaltna prevleka se sveti kot pravkar umito okno.

Na cesti zagledam starko. Teške nosi. V eni roki ima poln cekar, v drugi dežnik. Počasi vleče noge za seboj. Mimo pride gruča mladih fantov in deklet, rasigranih in predvsem mladih. Nihče se ne zmeni sanjo. Vsi hitijo dalje, hitijo in njihov smeh odsvanja med hišami. Zakaj tako? Zakaj? Mar jih nismo učili, da je treba sočloveku pomagati? Mar res v nenehnem drvenju za sasužkom, za sabavo, posabljammo na ljudi? Isgleda, da res. Uboga starka. In kako bo s tistimi, ki so bresbrižno stopali mimo nje? Kako? ...

L. T.

Eden izmed tvorcev italijanske enotnosti, Camillo Benso di Cavour je trdil: "Odkril sem umetnost, kako prevarati diplomate. Povem ji resnico, tega pa oni ne verjamejo!"

•••

"Lepo bi bilo", je nekoč rekel Winston Churchill.

"Če bi se vsi spori mogli urediti z okroglo mizo na konferenci. Žal, še nikoli niso postavili spomenika neznanemu diplomatu!"

•••

Franklin Roosevelt je takole definiral reakcionarja: "Mesečnik, ki hodi ritensko."

"Železni kancler" Otto Bismarck je rad pripomnil, da ljudje nikoli toliko ne lažejo kot pred volitvami, med vojno in po lovu.

Pogovor je bil napeljan na novinarstvo in hišna gospodinja je vprašala španskega filozofa Salvadora de Mandriaga, naj definira ta pojem.

"Zame", je rekel Madañaga, "je novinar nekdo, kije zmožen jasno razložiti to, česar ne razume."

JA, JA RAZUMEM, VLOGA SINDIKATA PRI NAS POSTAJA VEDNO POMEMBNEJŠA

SINDIKALNO MODROVANJE
PREHITRO LETI, SAMO NOVO PADALO SE
NA "PUF" NE DOBI

DANES V TOZD-u, KDAJ NA OBČINI IN V SOZD-u

ELEKTROMOTOR

Glasilo izdaja "ISKRA" Široka potrošnja TOZD Tovarna elektromotorjev in gospodinjskih aparatov Železniki.

Ureja:

- uredniški odbor: odgovorni urednik - Polajnar Vladimir, tehnični urednik - Tarfila Lojze, fotodokumentacija - Pintar Jože, člani - Megušar Lojze, Pertovt Zdravka, Pernelj Marjan in Zgaga Stane,

- referent za izobraževanje in informiranje - Šekli Darinka

Lektor: Trojar Ladi

Naklada: 1100 izvodov

Po mnenju sekretariata za informacije SRB šteje "ELEKTROMOTOR" med proizvode, za katere se ne plačuje prometni davek.

Tiska tiskarna: DU Tomo Brejč Kranj

FOTO: JANKO FREJLIH - MARJIVA ČEBELICA

